

זה הדבר

زوهديرخ ZO HADEREKH

גיליון 22, 10 ביוני 2015

הממשלה אוכלת את שבישלה

הקריאות "אנטישמים!" הבוקעות מהממשלה ומהמחנה הציוני אין בכוחן להסתיר את המחיר המכביד שגובות 48 שנות כיבוש

של העיתון ומי שמתניעים את היוזמה שעליה מדווח העיתון. אליהם הצטרף גם חיים סבן, טייקון יהודי-אמריקאי נוסף הבוחש הן בפוליטיקה האמריקאית והן בתקשורת הישראלית. ואילו על שער "ידיעות אחרונות" פורסמה באותו נושא הכותרת: "היום: דיון חירום בכנסת. הח"כים זומנו לדיון דחוף במאבק נגד החרם הבינלאומי".

כתבי "ישראל היום" הגדילו לעשות, והצליחו להימנע מלהזכיר ולו במילה את עילת החרם על ישראל. גם ב-"ידיעות אחרונות" הטענות העומדות מאחורי החרם אינן זוכות כלל להתייחסות. לכן, כדי להבין את הרוח הגבית בה זוכה הקמפיין לחרם בינלאומי על קניית מוצרים והשקעות בהתנחלויות, יש לעיין דווקא בשתי ידיעות שלא פורסמו.

ראשית, ראוי לתת את הדעת להתפתחות שלא דווחה בתקשורת הישראלית: הארגון הבינלאומי "משמר זכויות האדם", שמושבו בארה"ב, דרש (4.6) ממזכ"ל האו"ם להוסיף את ישראל ואת החמאס לרשימת המדינות הפוגעות בילדים ובזכויותיהם. זאת, בשל מותם של מאות ילדים פלסטינים ברצועת עזה במהלך המלחמה בקיץ האחרון.

הידיעה השנייה שלא פורסמה, עוסקת בממצאי מכון אדוה, במלאת 48 שנה לשלטון הצבאי של ישראל בשטחים הפלסטיניים שנכבשו ב-1967. במסמך (5.6) הבוחן את נטל הסכסוך הישראלי-פלסטיני על המשק ועל החברה בישראל, נכתב: "המחיר הכלכלי-חברתי של הסכסוך זוכה לתשומת לב פחותה בהרבה מן המחיר בנפש ומן המחיר המדיני. באותן הפעמים בהם עולה סוגיית המחיר הכלכלי-חברתי לדיון ציבורי, ממהרים קברניטי המשק להדגיש כי מדובר בעלויות קטנות יחסית, בעלות השפעה שלילית קצרת-טווח בלבד".

עמדה זו תורמת לדעה הנפוצה שהסכסוך ניתן ל-"ניהול", ואינו מחייב חתימה להסכם שלום. "השר נתן בנט נתן לכך ביטוי יהיר אך מייצג, כאשר טען כי הבעיה הפלסטינית משולה ל-'רסיס בישבן', שאין חובה לעקרו שכן ניתן לחיות עמו". מרכז אדוה סבור כי גישה זו היא בבחינת אשליה עצמית, וכי החברה והמשק בישראל משלמים מחיר כבד על התמשכות הכיבוש. הסנקציות הן מחיר נוסף שהכיבוש גובה מאיתנו.

הפגנה באוסטרליה, בקריאה לסנקציות כלפי ישראל

"אנטישמים!" זו התגובה היחידה שמסוגלת להפיק ממשלת ישראל הימנית בעקבות החרם הכלכלי והפוליטי המתגלגל. "אנטישמים!" – שבים ומאשימים גורמים באופוזיציה כגון יו"ר המחנה הציוני, ח"כ יצחק הרצוג ויו"ר "יש עתיד", שר האוצר לשעבר יאיר לפיד. הביקורת העיקרית של שני האדונים הללו כלפי השלטון, היא "שהממשלה לא נערכת כראוי כדי להדוף את החרם". אבל זעקות אלה, רמות ככל שיהיו, לא מסוגלות להסתיר את המציאות העגומה ואת החרפה בביקורת כלפי ישראל עקב 48 שנות כיבוש של השטחים הפלסטיניים.

גם שני העיתונים בעלי התפוצה הגדולה בישראל הצטרפו בחדווה לפסטיבל "כל העולם נגדנו". הכותרת של העיתון הנפוץ ביותר, "ישראל היום", הייתה "בסופ"ש: ועידה של פילנתרופים יהודים נגד החרם, שמטרתה: לשלב כוחות במאבק בתנועת החרם". הידיעה כוללת את המשפט התמוה הבא: "הרעיון שמאחורי המפגש הוא המודל שהם פיתחו לעידוד מחקר רפואי, שעיקרו שיתוף פעולה בין גורמים שונים כדי לייעל את התהליך ולהביא לתוצאות מהירות". את הידיעה מעטרת תמונה רשמית, מחויטת ומחויכת, של הזוג מרים ושלדון אדלסון, בעליו

המחנה הציוני הוא גם מחנה צבאי

"בהסתכלות ארוכת טווח, מערכה בזירה הצפונית היא ככל הנראה בלתי נמנעת, ותחייב את צה"ל להפעלת כל עוצמתו, כולל הקרקעית, להשגת הכרעה צבאית מהירה ופגיעה בליבת החיזבאללה וארגוני טרור אחרים".

(האלוף במיל"ח"כ אייל בן ראובן, המחנה הציוני, אירוע שבתרבות בראשון לציון, 30.5)

הפרטה א': מי שומר על השוטרים

"משטרת ישראל – המטה הארצי. מוזמנות בזה הצעות מחיר להספקת הטובין ו/או השירותים המפורטים כדלקמן: מכרז 29/2015, שירותי אבטחה במתקני משטרת ישראל". (מכרז של משטרת ישראל, "גלובסט", 26.5)

הפרטה ב': מי שומר על הנתונים

"אף שבמשק יש כמה חברות שעוסקות בתחום חישובי השכר, במשרד האוצר ממשיכים מדי שנה לאשר פטור ממכרו לחברה אחת בלבד, 'מלם מערכות', שהופרטה באמצע שנות ה-90, לאחר שהייתה עד אז יחידת-סמך ממשלתית. הסיבה לפטור ממכרו, למרות היקפי ההתקשרות, נעוצה בכשל מתמשך: כשהופרטה החברה, ב-1993, נשאו אצלה כל מאגרי המידע בנוגע לאופן חישוב שכרם של עובדי המדינה. המאגרים, המכונים חוקת שכר, נשארו בידי מלם עד היום, ולדברי בכירים באוצר מעולם לא הועברו לידיהם, בשל רשלנות מצד החשב הכללי. בכך נמנעה מאגף החשב הכללי היכולת לקיים מכרז יעיל, שהרי בסיס הנתונים נותר כבן ערוכה בידי החברה שהפכה לפרטית... אגף החשב הכללי של האוצר משלם לחברת מלם מערכות כ-45 מיליון שקל בכל שנה, ובסך הכול כמיליארד שקל מאז 1993, לצורך חישובי השכר של 210 אלף עובדים וגמלאים במגזר הציבורי".

(תחקיר של העיתונאי צ'יקו מנשה, שודר בתוכנית "סדר יום שלישי" ברשת ב', 26.5)

היועץ העבריין של שר המשטרה

"רועי שרעבי, יועצו של שר התיירות וביטחון הפנים יריב לוי, הורשע בשנת 1998 בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לאחר שדקך את אופיר גהלי בקטטה. על שרעבי נגזר תחילה עונש של שנתיים וחצי מאסר, מתוכם 15 חודשים בפועל. לאחר הערעור הומר העונש ל-15 חודשים על תנאי. מלשכת לוי נמסר כי שרעבי 'הוא דוגמה לאדם ששינה את דרכיו באופן שמשמש דוגמה לרבים אחרים'. מאז ההרשעה, עשה שרעבי דרך ארוכה במפלגת הליכוד. הוא חבר מרכז הליכוד ונחשב לפוקד חשוב במפלגה". (ידיעה שפורסמה ב-"כלכליסט", 21.5)

הממשלה במצב טוב - העם עני

"אחרי המתחה [שוחחתי עם נתניהו ואמרת] לו: 'איפה היית כל השנתיים וחצי האלה? כמה פעמים שוחחנו? הזהרתי אותך שבעניין הדיור אתה רוכב על גבו של נמר'. אז הוא אמר שהייתה לו 'קדנציה מדינית'". (פרופ' ירון זליכה, החשב הכללי באוצר לשעבר, "גלובסט", 26.5)

דברים בשם אומרם

הנה מה טוב ומה נעים...

"אני קורא לראש הממשלה להגיב באופן חד ותקיף לחמאס, שנושא באחריות המלאה על כל סוג של ירי או פעילות טרור היוצאת מרצועת עזה. אנו מקבלים הערב עוד איתות שחוסר העמדה התקיפה של נתניהו ויעלון – בד בבד עם היעדר יוזמה מדינית ברורה, הנשענת על ההזדמנות שנוצרה לאחר 'צוק איתן' – יביאו אותנו בקרוב לסכב-חוזר בדרום הארץ. עלינו להציג לחמאס את תג המחיר שלנו". (ח"כ עמר בר-לב, המחנה הציוני, הודעה לעיתונות, 26.5)

...שבת אחים גם יחד

"ממשלה שאינה מוכנה לכתוב בקווי היסוד שלה שבכוונתה למגר את שלטון החמאס בעזה, היא ממשלה שמשרתת חולשה. אם היא לא תתעשת, עדיף שתסיים את כהונתה כבר עכשיו, מיד אחרי שהתחילה, לטובת ביטחונם של אזרחי ישראל וחוסנה של מדינת ישראל". (ח"כ אביגדור ליברמן, יו"ר "ישראל ביתנו", וואלה, 26.5)

בעל הדעה ובעל המאה

"הסנאטור האמריקני לינדי גרהאם אומר בביקורו בישראל, כי הקונגרס יפעל להפסיק את המימון האמריקאי לאו"ם אם זה האחרון ינסה 'להשתלט' על תהליך השלום בין ישראל לפלסטינים. הוא הבטיח, כי ארצות-הברית לא תאפשר לצרפת או למדינות אחרות 'להשתלט על התהליך ולקבוע באמצעות מועצת הביטחון את התנאים לקיומו'. הוא הוסיף כי 'יהיו השלכות גם כלפי מי שיתמכו בהעמדה לדין של חיילי צה"ל בבית הדין הבין-לאומי בהאג'. גרהאם צפוי להכריז בימים הקרובים כי הוא מתמודד על מועמדות המפלגה הרפובליקנית לנשיאות". (ידיעה ששודרה ב-"קול ישראל", 28.5)

שר השב"ס (1)

"ג'יבריל רג'וב נכשל במזימתו לסילוק ישראל. עכשיו הזמן לכלוא אותו במוקטעה ולתת לו לשחק סטנגה עם החברים". (ח"כ ישראל כץ, שר התחבורה, פייסבוק, 29.5)

שר השב"ס (2)

"אני דורש לעצור אותם [את עובדי הנמלים השוכתים] כעבריינים, משום שהם מחבלים בכלכלה הישראלית". (ח"כ ישראל כץ, שר התחבורה, "ישראל היום", 29.5)

נגד הכיבוש והפאשיזם למען שלום, שוויון וסוציאליזם

המושב השני של הוועידה ה-27 (29-30 במאי) אישר גילוי דעת והחלטות, שתמציתם הרחבה מובאת להלן. המסמכים המלאים - באתר מק"י

הוועידה ה-27 של מק"י, בצד חיזוק ייחודיותה של מפלגתנו, המצע שלה ורעיונותיה, קוראת לחיזוק השותפות על בסיס חד"ש ולשמירה על השותפות במסגרת "הרשימה המשותפת", וכן לפתיחת אופקים חדשים לשיתוף פעולה ולעבודה יהודית-ערבית למען השלום ונגד הכיבוש, למען השוויון ונגד האפליה הלאומית והאזרחית, למען הדמוקרטיה ונגד הגזענות וסכנת הפאשיזם, ולמען הצדק החברתי ונגד הניצול.

הוועידה ה-27 תקיים מושב מיוחד ב-10 באוקטובר 2015 לבחינה ולעריכה של שינויים בתקנון המפלגה.

ממשלה תוקפנית

מק"י מדגישה כי ההסכמים הקואליציוניים של ממשלת נתניהו ממחישים את היעדים של הרחבת ההתנחלויות והנצחתן, ושל העמקת משטר האפרטהייד השורר בשטחים הפלסטיניים הכבושים, ובמיוחד בירושלים המזרחית.

בכוונת ממשלת נתניהו להמשיך במדיניות האפליה הלאומית הגזענית נגד האזרחים הערבים, ובמיוחד בכל הנוגע לנישול ערבי הנגב מאדמותיהם ומיישוביהם ולהפקעת מאות אלפי דונמים במטרתה להקים יישובים ליהודים בלבד על אדמות שנגזלו מהאזרחים הערבים. בנוסף, מתעתדת ממשלת נתניהו להמשיך בגל החקיקה הגזענית האנטי-ערבית והאנטי-דמוקרטית, אשר עניינה העיקרי הוא "מדינת ישראל כמדינה יהודית".

ממשלה זו מסוכנת מאחר שהיא מתעתדת לכרסם בשארית עצמאותה של מערכת המשפט. נתניהו באופן אישי, כמו גם שאר ממשלתו, זוממים להדק את שליטתם בכלי התקשורת לטובת הממשלה ומה שהיא מייצגת, ולטובת בעלי ההון המקורבים לנתניהו.

ההסכמה של קואליציית נתניהו לקבע את החוקים והתקנות של הכפייה הדתית בכל תחומי החיים, היא התערבות מגונה בחיים הציבוריים ובחירות האישיות. מק"י קוראת להקמת בריתות הפועלות בשטח בכל התחומים, להתייצבות מול מדיניותה המחרפה של ממשלת נתניהו הנוכחית, אשר ממשיכה בקו של הימין הקיצוני.

המשך בעמוד הבא

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) השלימה את עבודת ועידתה ה-27, אשר ביטאה את דבקות חברה בעקרונות המרקסיזם-לניניזם, בעקרונות הצדק החברתי, בהתנגדות לכל צורות המגוונות של הניצול והאפליה הגזענית והלאומית. מק"י שבה והדגישה כי היא עומדת לצד המנוצלים וציבור העובדים והעובדות, ולצד מאבקהם.

מק"י חוזרת ומדגישה את עמדותיה ההיסטוריות התומכות בשלום המושתת על צדק ואת מחויבותה לפתרון בעיית העם הפלסטיני ולהבטחת זכויותיו הצודקות. בימים אלה, בהם מציינים מלאות 48 שנים למלחמת יוני 1967 ולכיבוש, קוראת מק"י לבניית שותפות רחבה, הפעילה בשטח, למען סיום הכיבוש, למען השבת כל האדמות שנגזלו בידי ההתנחלויות ובאמצעות גדר ההפרדה הגזענית, ולמען שחרור האסירים הפלסטינים. מק"י מדגישה, כי הפתרון יתבסס על הקמת מדינה פלסטינית בגבולות ה-4 ביוני 1967 ובירתה ירושלים המזרחית, בצד מדינת ישראל, ועל הבטחת זכותם של הפליטים הפלסטינים לשיבה ולפיצויים, לפי החלטות האו"ם והדן הבינלאומי.

מק"י רואה ביסודותיה ובעקרונותיה הרעיוניים, שנוסחו לראשונה בידי מרקס, אנגלס ולנין, את התשובה הנכונה לזוועות האימפריאליזם העולמי ולשליטת הטייקונים בעושר הגלובלי, אשר מזינות את המלחמות והסכסוכים ברחבי העולם, ובמיוחד במזרח-התיכון.

האמירות של הממסד השליט במדינת ישראל בדבר "אופייה היהודי", והסיסמא בדבר היות "ישראל מדינת העם היהודי", וכן "חוק האום" שקידמה הקואליציה הממשלתית בכנסת הקודמת, הם כלים שנועדו לעגן את ההתנכרות לזכויות העם הפלסטיני ואת ההתנכרות לעקרון השוויון כלפי הציבור הערבי בישראל ולהטמיע את יסודות זהותה הגזענית של המדינה.

הוועידה ה-27 של מק"י קוראת לכל חברי המפלגה לפעול לליכוד השורות, לדבוק בעקרונות מפלגתנו ובתכניתה הפוליטית החברתית, לשמור על עקרונותיה הארגוניים, להבטיח את שלמותו של הגוף המפלגתי, ולהתמיד ולהיות חלוץ המאבקים למען השלום, השוויון, הדמוקרטיה והקידמה הסוציאליסטית.

החלטות הוועידה ה-27 של מק"י

המשך מהעמוד הקודם

המערכה נגד הכיבוש ולמען השלום

הוועידה ה-27 של מק"י מדגישה שצו השעה הוא לעורר את כל הכוחות התומכים בסיום הכיבוש ובהקמת מדינה פלסטינית, לדרבן את ליכודם, ולהגביר את המאבק לסיום הכיבוש בכל השטחים שנכבשו בשנת 1967, לרבות הגולן הסורי הכבוש והאדמות הלבנוניות הכבושות.

התנאי שהציגו נתניהו וממשלתו לאחרונה, ולפיו כל משא-ומתן צריך להתחיל בדיון על גבולות גושי ההתנחלויות שהם עצמם ביטוי גס להנצחת משטר האפרטהייד – הוא הסלמה שמטרתה למחוק כל אפשרות למשא-ומתן על בסיס הדין הבינלאומי.

מק"י מביעה את דאגתה מהתמשכות המצב של פילוג וקרעים פנימיים בזירה הפלסטינית. מק"י שבה ומדגישה את קריאתה להיחלצות מהמצב הזה באמצעות הכרעה דמוקרטית בקלפיות והבטחת אחדות ואיתנותו של אש"ף סביב המטרה של השחרור הלאומי.

מק"י מברכת את כל הכוחות הישראליים הנאבקים בכיבוש ובפשעיו. ברכה מיוחדת שלוחה לסרבני השירות בצבא הכיבוש.

לצד העמים ונגד אויביהם

מק"י מדגישה את עמדתה האיתנה, שאינה משתמעת לשתי פנים, העומדת לצד כלל עמי העולם, ובכלל זה עמי האזור, לצד זכותם לחיים בכבוד במולדותיהם. בין העמים ישנם כאלה שבשנים האחרונות התקוממו נגד העריצות, הדיכוי והעושה היומיומי. אולם האימפריאליזם, הריאקציה והצינונות חטפו מחאה לגיטימית זו והכפיפו אותה לאינטרסים שלהם.

מק"י מזהירה מהתפקיד שממלאת ישראל ומפועלה להבערת עימות אזורי ולהכשלת המשא-ומתן הבינלאומי עם איראן. מק"י קוראת לפירוז המזרח-התיכון, לרבות ישראל, מנשק להשמדה המונית ומנשק גרעיני.

מק"י מוקיעה את המערכה האימפריאליסטית נגד סוריה ומדגישה את זכותו של העם הסורי ואת זכותם של כל עמי האזור לצדק חברתי, לחיים בכבוד ולדמוקרטיה.

הוועידה קוראת להפסיק את הבחישות האימפריאליסטיות החותרות להפלת המשטרים הדמוקרטיים באמריקה הלטינית, במיוחד בוונצואלה, בקובה ובבוליביה.

למען זכויות האוכלוסייה הערבית

מק"י מדגישה את חשיבותה של הברית האלקטוראלית שקמה בין שני מושבי הוועידה, ואת כינון הרשימה המשותפת, המאגדת את כל המסגרות הפוליטיות המייצגות את הציבור הערבי בכנסת, וכן כוחות דמוקרטיים מתקדמים יהודים, ובראשה עומדת חד"ש.

הממשלה מסלימה את מדיניות הריסת הבתים הערביים, ואינה נותנת כל מענה למצוקת הדיור ביישובים הערביים.

אנו מברכים את פעילות בנק"י ותאי הסטודנטים של חד"ש באוניברסיטאות, ומעריכים את תפקידם בעמידה מול הניסיון לכפות את "השירות האזרחי".

מק"י מתריעה בפני הציבור הישראלי באופן מיוחד מהמדרון השפל שעליו מחליקה המדיניות הישראלית. עמידה מול מדיניות זו היא חובה אנושית ומוסרית. על חברת הרוב לדעת, כי כאשר הגזענות מכה – היא לא תסתפק בקורבן אחד. בשנים האחרונות היינו עדים לסדרת חוקים ולרדיפות נגד ארגוני זכויות אדם ושלום, וארגונים פועלים נגד הכיבוש וההתנחלויות, המעמיקות את סכנת הפאשיזם.

במקביל, גורמים ריאקציוניים בקרב החברה הערבית בישראל פועלים באופן מדאיג נגד חירותן של נשים ונגד חופש היצירה האמנותית. מציאות זו מטילה חובה לנהל מערכה רצינית למען הפנים המתקדמות והתרבותיות של האוכלוסייה הערבית.

המערכה למען דמוקרטיה

ממשלת נתניהו ורוב מרכיביה פועלים כדי לפגוע בארגוני זכויות אדם הנאבקים נגד פשעי הכיבוש ונגד השליטה בעם הפלסטיני ובחיי היומיומיים.

בתקופה שבין שני מושבי הוועידה, הפך בית המשפט המחוזי בתל-אביב את החלטת בית משפט השלום בעניין הרשעתו של החבר מוחמד ברכה, חבר הלשכה הפוליטית של מק"י ויו"ר חד"ש, באשמת עמידה מול אחד מביריוני הימין הקיצוני שניסה לתקוף את ההפגנה נגד המלחמה בלבנון, שנערכה בתל-אביב בקיץ 2006.

הביטול מאשש את עמדתנו, לפיה המשפט בכללותו היה בגדר רדיפה פוליטית מסוכנת המכוונת נגד המאבק העממי.

להגברת המאבק האיגוד-מקצועי והחברתי

מק"י מתייצבת נגד המדיניות הכלכלית הפראית, שבבסיסה הפרטות נוספות והעברה של משאבי הטבע ושירותים ציבוריים לבעלי ההון (כפי שבלט לאחרונה בעניין משאבי הגז). הוועידה שבה ומאמצת את התביעה להעלאת שכר המינימום ל-30 שקל לשעה. יוזמה זו יצאה מהמפלגה, ובראשה עמד חבר הלשכה הפוליטית, ח"כ רב חנין.

אנו קוראים להגברת המאבק האיגוד-מקצועי לטובת כל העובדים, וקוראים לחברי המפלגה להצטרף לכלל האיגודים המקצועיים וכן להסתדרות. הוועידה קוראת להעמדת הסוגיה המעמדית והחינוך האיגוד-מקצועי על סדר יומם של המוסדות המפלגתיים וכל ארגוני המפלגה.

יש צורך להניע תנועת מחאה חברתית, תוך הפקת לקחים מהניסיון של המחאה החברתית הגדולה של קיץ 2011.

נשים וצעירים

מק"י מדגישה כי תמשיך להיאבק לקידום מעמד האישה ולשוויון זכויותיה בחברה ובכל תחומי החיים. המפלגה מוקיעה את כל צורות האפליה, הרשמית והחברתית, נגד נשים, ובמיוחד התרחבות תופעות האלימות נגד נשים בכלל, ובחברה הערבית בפרט. הוועידה מברכת את חברת הלשכה הפוליטית של מק"י, חברת הכנסת עאידה תומא-סלימאן, לרגל בחירתה לראשות ועדת הכנסת לקידום מעמד האישה.

מק"י מברכת את ציבור הצעירות והצעירים הנאבקים למען עתיד טוב יותר, ושולחת ברכה חמה להנהגתו החלוצית – ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י).

לקריאת הנוסח המלא של החלטות: tinyurl.com/veida27

הכנס השנתי ה-31 של האגודה הישראלית לכלכלה

מדברים על עובדים ופערים חברתיים

דוד מעגן מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בדק את תמורות השכר בקרב עובדי ההוראה בעקבות רפורמת "אופק חדש". הוא הגיע למסקנה שאומנם ההסכם העניק תוספות שכר ניכרות למורות ולמורים, אבל התמורה לשעת עבודה פחתה. זאת, בעקבות תוספת שעות עבודה רבות במסגרת אותה "רפורמה". על-פי הדו"ח, השכר הממוצע של עובדי ההוראה בכל שלבי החינוך בישראל עמד על כ-31 אלף דולר ברוטו לשנה (כ-10,000 שקלים ברוטו בחודש), לעומת כ-42.5 אלף דולר בממוצע במדינות ה-OECD. הפער הוא כ-37% מהנתונים עולה כי המורים בישראל משתכרים פחות מעמיתיהם בלוקסמבורג, דנמרק, הולנד, ארצות הברית, נורבגיה, בריטניה ואיטליה.

החוקר **אורן הלר**, מהמוסד לביטוח לאומי בדק את סוגית "העוני המתמשך בישראל" (יותר מחמש שנים רצופות מתחת לקו העוני). הוא מצא כי יש משפחות ערביות רבות יותר מתחת לקו העוני מאשר משפחות יהודיות, וכי כשני-שלישים מכלל המשפחות (ערביות ויהודיות) סובלות מ-"עוני מתמשך". לדבריו, גם משפחות ערביות ובהן שני מפרנסים סובלות מ-"עוני מתמשך". על כך הוסיף ד"ר **עמיחי פישלר** ממשדד האוצר, כי "רמת העוני והאי-שוויון בעולם גדלו בשני העשורים – וגם בישראל". מנתוני עולה, כי 16% מהמשפחות הערביות שיש בהן שני מפרנסים – חיות בעוני.

טל סינקו (אוניברסיטת בן-גוריון) הציג בכנס ממצאים ראשוניים על מחקר חדש העוסק בפערים מעמדיים בישראל, ובייחוד על הנעשה באחוזון (1%) של בעלי ההכנסה הגבוהה בישראל. עושרם של אלה גדל בעשור האחרון, ונאמד בממוצע ב-15 מיליון שקל.

נ"ע

הוצאות צבאיות - לא מה שחושבים

הכלכלן פרופ' **יוסף זעירא** (האוניברסיטה העברית), העריך בדברים שאמר בכנס, כי ההוצאות הצבאיות השנתיות שאינן חלק מתקציב המדינה נאמדו בכ-115 מיליארד שקל. פרופ' זעירא הציג את עיקרי המחקר שערך על השפעת הסכסוך הישראלי-ערבי על כלכלת ישראל. זאת, במסגרת "קבוצת אקס", המשותפת לכלכלנים ישראלים, פלסטינים ואירופים, החוקרים את ההיבטים הכלכליים של הכיבוש ושל יחסי ישראל עם שכנותיה.

לדברי פרופ' זעירא הוצאות אלה (מיגון פרטי, הוועדה לאנרגיה אטומית, מקלוט, גופי אבטחה פרטיים, הגנת העורף, ועוד) עשויות להיות גבוהות יותר מתקציב הביטחון השנתי: "תקציב הביטחון, המשתנה לעיתים קרובות במהלך השנה ושקשה לאמוד את היקפו הסופי, מהווה 7-8 אחוזי תוצר". עוד הוסיף, שבמסגרת התקציב יש הוצאות נוספות "המסתתרות תחת סעיפי תקציב נוספים". לדבריו, "השילוב בין ההוצאות הישירות המדווחות במסגרת התקציב לבין אלה שאינן חלק ממנו, הוא כ-13% מהתוצר – שיעור גבוה יותר מההערכה המקובלת".

שאלות התארגנויות עובדים והשלכותיהן, הסכמים קיבוציים ופערים חברתיים נידונו בהרחבה בכנס השנתי ה-31 של האגודה הישראלית לכלכלה שנערך בתל-אביב בשבוע שעבר (1.6). את ההרצאה המרכזית נשאה נגידת בנק ישראל ד"ר **קרנית פלוג** בנושא הקרוב מאוד לליבם של המעסיקים בישראל: "פריון העבודה הנמוך בישראל".

לדברי פלוג, הזדקנות האוכלוסייה ועליית חלקם של החרדים והערבים "יביאו להאטה משמעותית בקצב הצמיחה העתידי של התוצר לנפש בישראל ויפגעו בשגשוג הכלכלי". בהקשר זה הציעה לצמצם את הפער בין האוכלוסיות הערבית החרדית לבין האוכלוסייה הכללית באמצעות השכלה רלוונטית לעבודה והמשך מגמות השילוב של גברים חרדים ושל נשים ערביות בשוק התעסוקה.

פלוג הציגה שני תרחישים לעתידה הכלכלי של ישראל: האחד, שאותו כינתה "ההתכנסות", מניח שהפערים בהשכלה ובשיעורי התעסוקה ייסגרו במהלך השנים הקרובות. ואילו התרחיש השני מניח שהמצב הנוכחי יישאר ללא שינוי. בתרחיש "ללא שינוי" יירד קצב הגידול הפריון במשק מהקצב הנוכחי, העומד על 1.4% לשנה (לפי הגידול הממוצע ב-15 השנים האחרונות), לקצב של 0.5% לשנה. לעומת זאת בתרחיש "ההתכנסות", ירד קצב הגידול בפריון ל-0.8%.

מסתבר שלא העובדים הם האשמים ב-"פריון הנמוך" בישראל, העומד על 33,500 דולר לנפש, לעומת 37,000 דולר בארצות הקפיטליסטיות החברות בארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי (OECD). לדבריה, "הפריון הנמוך" נרשם בענפי המשק "המסורתיים", דוגמת בנייה ומזון, אך הוא גבוה במיוחד בענפי ההיי-טק. יתר-על-כן, בישראל עובדים יותר שעות ומקבלים שכר נמוך יותר ("אבל זה נושא להרצאה אחרת", ציינה). כמוכן, שגם "משברים כלכליים בינלאומיים" ו-"אי-היציבות הפוליטית הנובעת ממתח ביטחוני" (עוד נושא שלדבריה "יש להקדיש לו שיחה נפרדת") פוגעים בפריון.

פלוג המליצה על שורת צעדים "מחוללי צמיחה" ובהם: השקעה בתשתיות; קידום רפורמות בנמלים, במשק החשמל ובתעשיית האנרגיה והגז (קרי: הפרטות); שיפור הסביבה העסקית והפחתת הרגולציה; פתיחה לתחרות של ענפים שאינם חשופים לתחרות מהארץ או מחו"ל; העלאת גיל הפרישה, בייחוד לנשים; והרחבת המתנות למעסיקים, בדמות מס הכנסה שלילי. במילים אחרות, פלוג אומנם מכירה בכך שהעובדים אינם אשמים – אבל היא מציעה כי הם ישלמו את המחיר.

במושב בכנס שעסק בכלכלה ועבודה, הפתיע הכלכלן **יובל מזר** מבנק ישראל כאשר הציג מחקר, לפיו חרף העובדה שרק מיעוט מהעובדים בישראל מאורגנים – הסכמי השכר הקיבוציים, בייחוד במגזר הציבורי, דווקא משפיעים על גובה השכר של כלל העובדים בישראל. זאת, בניגוד לסברה לפיה את השכר, בייחוד במגזר הפרטי, קובעים התפוקה ופריון העבודה.

אום אל פחם חזקה יותר מהמסיתים

מאת ח"כ יוסף ג'בארין

היישוב עלה לאחרונה שוב לכותרות, במסגרת מסע הסתה של ישראל ביתנו: "אריאל לישראל, אום אל פחם לפלסטין". כפי שניתן לראות בעומדי דוכן זה, ההסתה לא משתלמת. תושבי אום אל פחם חזקים מאי פעם, ואילו אותה מפלגה מסיתה – נחלשה מאוד בבחירות.

אני רוצה לספר לכם עוד על אום אל פחם: כבר בגיל שתיים-עשרה נסעתי כל יום באוטובוס, הלך ושוב, ללימודים בנצרת. הנסיעה הארוכה הזו העלתה בליבי כל יום שאלות ישנות וחדשות: מדוע אני צריך לחפש חינוך פרטי בצל כישלון החינוך הציבורי הערבי? מדוע העיר עפולה השכנה היא כה מתוכננת ומטופחת, ואילו העיר שלי ענייה וחסרת תשתיות? מדוע יש תחנת אוטובוסים מרכזית בלב עפולה, אבל אותה אוטובוס אינו נכנס לעיר שלי וזורק אותי על כביש ואדי עארה? מדוע אין בית חולים בעיר שלי? מדוע אין בניין ממשלתי אחד שינגיש את השירותים הממשלתיים? מדוע אין לנו אזור תעשייה? אין דיר ציבורי? אין זרובת קרקע להתפתחות היישוב? והרי, אום אל פחם היא גדולה יותר מעפולה, וקיימת הרבה לפניה. כל מה שטוב באום אל פחם, נוצר למרות המדיניות הממשלתית, ולא בזכותה.

החזון שלנו בחד"ש עבור המדינה מתבסס על הכרה בזכותם של האזרחים הערבים לשוויון מהותי מלא, על בסיס לאומי-קולקטיבי, בצד השוויון האזרחי-האינדיווידואלי, ועל הכרה רשמית בקיומם הקולקטיבי ובייחודם הלאומי, הדתי, התרבותי והלשוני. יש להבטיח דו-לשוניות מהותית במדינה, בכל המרחב הציבורי. יש להבטיח ייצוג ושיתוף הולמים ומשפיעים לאזרחים הערבים, על בסיס קבוצתי, במוקדי קבלת ההחלטות במדינה ובמוסדות הציבוריים. כמו כן, יש להנהיג ניהול עצמי לאזרחים הערבים בתחומים שיש בהם ייחוד, ובעיקר בחינוך, דת, תרבות, תקשורת ותכנון.

חלוקת המשאבים החומריים – לרבות תקציבים, דירור וקרקעות – חובה שתיעשה על בסיס הוגן וקולקטיבי. סמלי המדינה, דגלה והמנונה הם משאבים ציבוריים טעונים רגשית, ועל כן על המערך הסימבולי של המדינה לתת ביטוי ראוי לנוכחותם ושייכותם של האזרחים הערבים בישראל. יש להבטיח את זכותם של האזרחים הערבים לקיים ולטפח באופן חופשי קשרים חברתיים ותרבותיים עם שאר בני ובנות עמם הפלסטיני, כמו גם עם כלל העולם הערבי, וכן להקצות בצורה הוגנת, צודקת ושוויונית את מכסות ההגירה וההתאזרחות במדינה.

לבסוף, נחוצים הכרה רשמית מצד מדינת ישראל בעוול ההיסטורי שנעשה לערבים-הפלסטינים בארץ, ולעם הפלסטיני בכלל, הבטחת קיצו של עוול זה, וטיפול בהשלכותיו הנמשכות עד עצם היום הזה.

מאז נבחרתי לכנסת לפני מספר שבועות, אני מוצא עצמי מסתובב בארץ מאוהל לאוהל. מדובר באוהלי מחאה נגד הריסת בתי מגורים של משפחות ערביות. בתים אלה נבנו על אדמתם הפרטית של מי שגרים בהם, אך בשל מחדל מתמשך, ואף מכון, של רשויות המדינה – לא ניתן היה להוציא להם היתרי בנייה. אוהלים אלה הם סמל לחוסר הזדק ולאפליה המתמשכת: אוהל בכפר כנא, אוהל באום אל פחם, אוהל בקלנסווה, אוהל בטייבה, אוהל בדהמש, ואוהלים-על-גבי-אוהלים בנגב.

ואכן, תנאי חייהם של האזרחים הערבים מתועדים כיום במסמכים רשמיים רבים. ראו לדוגמה את הממצאים הבאים: כמעט כל היישובים הערביים נמצאים בתחתית הדירוג של הסולם הסוציו-אקונומי של היישובים במדינה, והם למעלה מ-80% מכלל היישובים שבתחתית הסולם; יותר ממחצית האוכלוסייה הערבית חיה מתחת לקו העוני, והשיעור גבוה אפילו יותר בקרב ילדים; האזרחים הערבים מחזיקים כיום בבעלותם הפרטית רק כ-3.5% מהקרקעות במדינה, ושטח השיפוט של הרשויות המקומיות הערביות הוא 2.5% בלבד משטחה של המדינה. האוכלוסייה הערבית גדלה פי תשעה מאז 1948, אך הקרקע שברשותה הצטמצמה. מאז הקמתה, לא איפשרה המדינה לאזרחים הערבים להקים אף לא יישוב חדש אחד.

באחד המחקרים הכלכליים המקיפים של בנק ישראל ואוניברסיטת תל-אביב, החוקרים ממליצים להשקיע באופן נרחב בקידום מעמד האזרחים הערבים, לרבות השקעת שמונה מיליארד שקלים בתכנית חומש – חמישה מיליארד מהם בשיקום מערכת החינוך הערבית, שבמצבה הרעוע הם מזהים את נקודת התורפה המרכזית. לפי אותו מחקר, השקעה זו היא כראית ביותר למשק, שכן ההחזר עליה יהיה גבוה במיוחד, יגדיל את תקבולי המסים ויאין את הצמיחה.

אולם, במקום לקדם פתרונות כאלה, נראה כי תהליך מובהק של הקצנה ימנית, שנאת ערבים, גזענות ולאומנות שוטף את הזירה הציבורית בישראל בשנים האחרונות. הדברים קיבלו ביטוי, בין היתר, בשלל מעשי חקיקה הפוגעים בחירויות יסוד של האזרחים ובמסעי שיסוי והסתה נגד מערכות הדמוקרטיה ועקרונותיה הבסיסיים, לרבות נגד עצמאותה של מערכת המשפט.

המיעוט הערבי בישראל נקלע לעין הסערה ונאלץ לגונן על מעמדו, על זכויותיו ועל יכולתו לפעול במישורים הפוליטיים אל מול חקיקה פוגענית כגון "חוק איסור איחוד משפחות", "חוק הנכבה", "חוק ועדות קבלה", וגם "חוק החרם". לא שכחנו ולא נשכח גם את ההסתה של ראש הממשלה, שהתנסח ביום הבחירות כך: "המצביעים הערבים נוהרים בכמויות אל הקלפי".

אני תושב העיר אום אל פחם. העיר שלי היא דוגמא קלאסית לנאמר עד כה: עיר הנמצאת בתחתית הדירוג הסוציו-אקונומי של היישובים בארץ, עם נתונים קשים במיוחד של אבטלה, עוני, צפיפות והיעדר תשתיות. שמו של

המשכיל בעת ההיא ידם, כי עת רעה היא

שרת התרבות, מירי רגב

נראה כי שרת התרבות והספורט, מירי רגב (ליכוד), שכיחנה בעבר כצנזורית הצבאית הראשית, לא הפנימה את ההבדל בין התפקיד הצבאי שמילאה בעבר לבין התפקיד הממשלתי שהיא ממלאת כיום. הצהרותיה עם כניסתה לתפקיד, כי "אם צריך לצנזר – אצנזר" ו-"לא אתן יד לפגיעה בתדמית המדינה וחיילי צה"ל" תורגמו במהירות לתכנית עבודה. כך למשל, החליטו במשרד התרבות והספורט, עם כניסתה של השרה החדשה לתפקיד, להסיר את החסות ממופע וידאו של הכוריאוגרף ארקדי זידס, העושה שימוש בחומרים שצילים ארגון זכויות האדם "בצלם".

ואילו הנהלת העיר היהודית-ערבית חיפה החליטה, בעקבות יוזמה של סיעות הליכוד והבית היהודי במועצת העיר, על הקפאת התמיכה של העירייה בתיאטרון הערבי "אל-מידאן" ש-"העז" להעלות הצגה העוסקת בחייו של אסיר פלסטיני. שר החינוך, נפתלי בנט, יו"ר מפלגת הבית היהודי, הזדרז להצטרף גם הוא לחגיגה, והורה לבחון את הוצאת ההצגה מהרפרטואר של "סל תרבות".

סגנית שר החוץ ציפי חוטובלי (ליכוד) לא נשארה מאחור, ושיגרה תלונה רשמית לממשלת שוויץ על כך שזו האחרונה תומכת בתערוכה בציריך של ארגון "שוברים שתיקה", המציגה עדויות של חיילים ישראלים ששירתו בשטחים.

מגמות מדאיגות אלה מבטאות את הכיוון אליו מבקשת להוביל ממשלתו הרביעית של נתניהו: לא רק דה-לגיטימציה של הקולות הביקורתיים בעולם, השוללים את מדיניותה של ישראל כלפי הפלסטינים והמדינות באזור, אלא גם דה-לגיטימציה כלפי החברה הישראלית פנימה, של האוכלוסייה הערבית, של השמאל העקבי, ואפילו של חששות וספקות הנשמעים מפי אישים מהממסד (למשל: ההפגנות נגד פרשן חדשות ערוץ 2, אמנון אברמוביץ', בזמן מבצע "צוק איתן", בהן נשמעו כלפיו הקריאות הקשות "בוגד" ו-"חבל שלא נהרגת במלחמה", רק משום שלא דיקלם כלשונן את טענות הממשלה ביחס למעשים שמבצע הצבא בעזה).

היקף הבעיה מלמד כי אין מדובר בשאלה בתחום התרבות גרידא, וכי פתרונה אפשרי רק בהחלפת הממשלה ובשינוי יסודי בכיוון המסוכן של המדיניות הישראלית הרשמית.

א"ר

מועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדרך

زوهديره ZO HADEREKH

השבוע לפני...

חד"ש קוראת לשיתוף פעולה של סיעות האופוזיציה

"אנו קוראים לחוגים שוחרי השלום והריאליזם המדיני במפלגת העבודה להסיק מסקנות ולפעול בשיתוף עם כל סיעות האופוזיציה להפלתה של ממשלת המלחמה, האפליה והמיתקפה על העובדים" – אמר ח"כ **תופיק טובי** (חד"ש) בסיום נאומו בדיון על כינון ממשלת שמיר.

בפתח נאומו אמר ח"כ תופיק טובי, כי "זהו יום שחור, כאשר בכנסת מוצגת ממשלת חישוקים, שתכהן בברכתם ובתמיכתם של טרנספרסיסטים וגזענים".

מביצת הכיבוש, הדגיש ח"כ טובי, צומחים הפירות המרים של הפיגוע הנפשע בשוק מחנה יהודה ושל ניסיון הנחיתה הנפשע בניצנים, המנוצלים כעילה לתירוץ הסירוב לדבר שלום עם אש"ף. אך בזירה הבינלאומית ישראל כבר מבודדת בהתנגדותה לנהל משא-ומתן עם אש"ף ולהכיר בזכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית.

גם הגיבוי האמריקאי לא יימשך לעד, וזאת בתוקף השינויים, שהם פרי הפגת המתיחות הבינלאומית.

פסטיבל ישראל לכלא 6

אסירי כלא 6, ביניהם שני אסירי מצפון (סעיף "שטחים") הסתדרו בשורות ונהנו ממופע של להקת "סן פרנציסקו מייס טרופי" מארה"ב, אורחת פסטיבל ישראל.

זה היה בשעות הערב של יום ג', 5.6, במלאת 23 שנה לכיבוש. הלהקה שנתלוותה לעלייה המסורתית של תנועת יש גבול להר שמול הכלא, לסולידריות עם סרבני השטחים הכלואים, שרה שירי שלום של תנועת ההתנגדות למלחמת וייטנאם והציגה קטעים מההצגה "רואים כפול", שחוברת במשותף ע"י ישראלים ופלסטינים.

"זו הדרך", 13.6.1990

לראשונה: קומוניסטית בראש ועדה קבועה בכנסת

חבריהם לעבודה, וכי עד היום כל פניותיהם לעירייה ולמשרד הבריאות לא זכו להתייחסות ראויה.

מוועד העובדים נמסר כי קיימת אפליה בהעסקת עובדים בבית החולים, בו מועסקים כאלף אנשי צוות רפואי. קרוב לשני-שלישים מעובדי המעבדות אינם מקבלים שכר עידוד, שהוא מרכיב בשכר שנועד להעלות את שכרו של מי שמקבל שכר מינימום. "אנחנו נאבקים כבר שנים כדי שעובדי המעבדות, בהם עובדי בנק הדם, יקבלו תוספת של כ-25 אחוז לשכרם. התוספת הזו ניתנת בכל המעבדות בארץ, רק לא אצלנו. מטרתם אותנו מהעירייה למשרד הבריאות ואין תשובות. כולם אומרים לנו שאנחנו צודקים, אבל דבר לא נעשה כבר שנים", אמרו העובדים.

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש, הרשימה המשותפת)

75% מהילדים הערבים-הבדואים אינם לומדים בגן לבני 3-4

כ-75% מהילדים הערבים-בדואים בישראל, בגילאי 3-4, אינם לומדים בגנים. זאת, בעוד שבקרב הילדים היהודים בשכבת הגיל המקבילה, רק 5% לא למדו בגנים במהלך 2014. כך נחשף בנייר עמדה שפרסם ארגון "עדאלה" לציון יום הילד הבינלאומי (1.6).

"את הסיבות לפערים בין אחוז הילדים היהודים הלומדים בגן לבני גילם הערבים הנמצאים במסגרת חינוכית אפשר לקשר להזנחה שנוקט משרד החינוך בכל הנוגע לצורכי הילדים הערבים", נכתב. "יש מחסור חמור במסגרות חינוכיות המיועדות לילדים ערבים, מחסור בגישה למסגרות כאלה, הקצאה לא שוויונית של משאבים, ומימון לא הולם למוסדות חינוך ערביים".

בעקבות פרסום הנתונים, הגיש ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש, הרשימה המשותפת) שאילתה לשר החינוך: "מדובר בפערים היסטוריים, ולמרות הצהרות חוזרות ונשנות לתיקון המצב – לא נעשה כלום. שוויון אמיתי מתחיל בחינוך, שכן האפליה בחינוך פוגעת קשות בשוויון ההזדמנויות".

הגדה השמאלית

אחד העם 70, תל-אביב

ביום חמישי, 11 ביוני, בשעה 20:00

השקת הספר "אל תגידו לא ידענו"

של פעיל השלום עמוס גבירץ

בהשתתפות: **אודי בן סעדיה** (עורך ראשי בהוצאת מידן), העיתונאית **עפרה ישועה-ליית**, ח"כ לשעבר **מוסי רז**, והמחבר. מנחה: ד"ר **אפרים דוידי**. הכניסה חופשית.

הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בחרה בשבוע שעבר (3.6) בח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש, הרשימה המשותפת) כיו"ר הוועדה. היא נבחרה פה אחד ללא מתנגדים. זו הפעם הראשונה שח"כ קומוניסטית וערביה עומדת בראש ועדה קבועה בכנסת. "אני מקווה שנצליח להוביל תהליכים שיקרינו על כלל החברה, המדיניות והחוקים" אמרה יושבת הראש החדשה, והוסיפה: "אני שמחה וגאה בתמיכה בה זכיתי מחבריי ברשימה המשותפת. היום אני מתחילה פרק חדש בו אני קובעת את סדר היום בדיוני הוועדה ובסדר העדיפויות של המאבקים, לאחר ששנים רבות הייתי חלק מהמאבק הפמיניסטי לשוויון מגדרי ולצדק חברתי, שנכח בדיוני הוועדה והשפיע על סדר יומה. כבוד רב הוא לי, ואחריות עצומה לקחת על עצמי תפקיד זה. אני מבטיחה לדאוג לכך שדלתות הוועדה יהיו פתוחות לחברותיי בתנועה הפמיניסטית, שלולא מאבקן האמיץ לא היינו מגיעות ליום הזה".

ח"כ עאידה תומא-סלימאן הייתה עד לאחרונה העורכת הראשית של היומון הקומוניסטי "אל-איתחאד", העיתון היומי היחיד בערבית היוצא לאור בישראל. היא חברת המזכירות של מועצת השלום העולמית; חברת הוועדה הבינלאומית לשלום הוגן פלסטיני-ישראלי; האישה הראשונה שכינה בוועדת המעקב העליונה לענייני האוכלוסייה הערבית בישראל; וחברת הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י). בוועידת מק"י שנערכה בנצרת, ח"כ תומא-סלימאן קיבלה את מספר הקולות הגדול ביותר בבחירות לוועד המרכזי החדש.

שביתה בבית החולים "בני ציון" בחיפה

ועד עובדי בית החולים בני ציון בחיפה החליט לפתוח בשביתה החל ב-14 ביוני. הסיבה לשביתה היא חוסר היענות מצד המדינה לשיפור תנאי ההעסקה של עובדי המעבדות בבית החולים. במכתב שנשלח לראש העירייה ולמנהל בית החולים, כותבים חברי הוועד כי מזה תקופה ארוכה עשרות עובדי המעבדות בבית החולים אינם זוכים בתנאי שכר כמו